

Porabje

TEDNIK SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 18. julija 2019 - Leto XXIX, št. 29

stran 2

RADI TE MAMO, PORABJE

PAVNA TUDI MATŪRE
stran 4

GNEŠNJE TJEJPE VEČ NE MOREŠ V ROKÉ VZETI
stran 8

SEMINAR SLOVENSKEGA JEZIKA IN KULTURE ZA SLOVENSKE UČITELJE IZ PORABJA
stran 9

RADI TE MAMO, PORABJE

Če štoj po Sloveniji odi, leko na dosta mejstaj na pamet vzeme, ka so postavljena veuka srca z lesá ali železa, pri šteraj se leko turisti slikajo, dojdjeméjo. Na takši spomenikaj dostakrat piše, ka »I love Slovenia« ali po našom »Rad mam Slovenijo«. Predsednik Porabskoga kulturnoga in turističnoga društva Andovci *Karči Holec* je dosta odo po našom matičnom rosgaji, zatok je brodo, ka bi fanj bilau edno »Porabsko srcé« postaviti pri Malom Triglavi v najmenjšoj porabskoj vesnici tó. 13. juliúša zadvečerka so se nad Andovci zberali grdi oblacke, molitev vörníkov, šteri so se paščili k bogoslúžji vu veukom šatori pred Porabskov domačijov, pa je dež k sreči tazagnala. Tisti den so tam držali »Slovenski den«, na šterom so sveto mešo darúvali generalni vikar murskosoboške púšpekije *Lojze Kozar mlajši*. V svojoj predgi v domanjoj rejči so gučali od knig

ranski plebanoš pisali o mlajšaj, Predsednik domanjoga društva Karči Holec je pozdravo sloven-

»Porabsko srcé« so prejkdali Erika Kóleš Kiss, Martin Ropoš, Karel Holec ino Andreja Kovács

gda so svojoga staroga, betežnoga očo nej k sebi vzeli. Na dvoriški v Andovci zdaj ranč tak stogita kamen pa srcé, smo čúli, naš kamen pa aj prej baudeta materni gezik pa Boža rejč, s srcom pa moremo radi meti svojo krajino pa njene lidi, so predgo končali *Lojze Kozar*. Pri svetoj meši je liturgijo spejvo Cerkveni

sko zagovornico *Eriko Kóleš Kiss*, predsednika Državne slovenske samouprave *Martina Ropoša* ino predsednico Slovenske zveze *Andrejo Kovács*. V svojom svetešnjom guči je tapravo, ka dosta lúdi gorpoiške Porabje, depa gda o sebi kejepe redijo, doma več ne vejo, gde so ojdlí. Zatok so v Andovci postavili »Porabsko srcé«, štero prej tau znamenje tó má, ka aj bi malo več brodili s srcom kak liki z glavauv. Zvün toga pa zové nazaj v Porabje vse tiste Slovence, šteri so gdasvejta zapistili domanjo krajino.

Cejlo lústvo je vó s šatora odišlo, gda so na veukom srci prejkvrezali pantlik s slovenskimi farbami. »Porabsko srcé« je visiko skoro dva mejtera pa pau, šurko pa dobriva dva mejtera, leko se ga kaulivrat súče, pa eške vnoči se ga tó vidi, vej pa má naklaj pred sebov mali posvejt. (Škoda je, ka so na njem samo engliške rejči »I love Porabje«, mogauče bi dobro bilau eške z en kraj slovenski tó gorspisati, ka »Rad te mam, Porabje«.)

Srce je z železa napravila firma Rabacsa d. o. o. z Dolenjoga Senika, od štere direktor *Racker Csaba* je tó prišo na program. Moralno pa penezno pomauč za postavitev srcá je dala Državna slovenska samouprava, pri organizaciji Slovenskoga dneva pa je dosta pomagala Zveza Slovencev na Madžarskem.

V kulturnom programu je oprvin

gorstaupila nauva skupina »Porabski trio«, v šteroj porabske slovenske ljudske pesmi spejvata *Ferenc Süttő* pa *Marijana Fodor* s Števanovec, na fudaj pa jiva sprevaja *Stanko Črnko*. Pesmarge so sploj lepau dvoglasno spejvali, pri ništerni nautaj so jim pomagali navzauči tó.

Člani Folklorne skupine Luka Kramolc so prišli z male vesnice Šentanel sploj pri slovensko-avstrijskoj grajnici. Na andovskom programu so dvakrat gorstaupili, oprvim z venčkom svetešnji plesov, kak so »lizipolka«, »majpajriš« pa »zibenshrit«. Drugi tau njinoga programa pa je biu eške bole veseli, nut so pokazali ples s »steleraje«, štere so inda plesali po grablanji nastalce. V koreografiji, štero je vküppostavo etnolog *Mirko Ramovš*, smo vi-

Gda smo vó s šatora staupili, smo vidli, ka eden za drugim kauli 12-13 zeleni, redeči pa sivi veteranski traktorov začne vužigati motor. Te pa so z mesta šli. Na začetki povorke se je s svojim štirideset lejt starim mašinom, küplenim v prekmurskoj vesnici Vaneča, pelo *Karči Holec*, drugi veseli podje pa so na svoje traktore gorvzeli mlajše pa lejpe dekle, pa se tak kaulivrat pelali. Andovčarge so svojim gostom nalekli žmani pörkölt (golaž), te pa se je začnila veselica. Na odri je igro mladi Ansambel Itak, šteroga je z dalečnje Koroške pripelo predstavnik društva vojaški gorníkov s Slovenj Gradca *Boris Goljak*. Na slovenske pa rovačke melodije so se največ sükali plesci s Šentanela pa sombotelski Slovenci. Domanji

Generalni vikar *Lojze Kozar ml.* so slúžili sveto mešo, na šteroj je spejvo števanovski cerkveni zbor

Nauva porabska pesmarska skupina »Porabski trio«

Božega slúžabnika *Alojzija Kozara* z naslovom »Kamen in srce«, v šteraj so nekdešnji od-

pevski zbor ZSM Števanovci, na konci so generalni vikar audaleč blagoslovili »Porabsko srcé«.

Folklorna skupina s slovenske Koroške je nutpokazala hejčne pojbinske špile

V Andovci so rogatali više trestí lejt stari traktorge

dli dosta pojbinski špil, s šterimi so se nekda paverski legéngé po končanom deli hejcali.

Po kračišom muzičnom programu »Tria Zgrablenci« smo čúli, ka na dvoriški nika fejt rogače.

lidgé pa gostje so se vsi dojdjemali pri »Porabskom srcéj«, nauvom porabskom simboli na dvoriški kauli andovskoga Maloga Triglava.

-dm-

Društvo slovenskih pisateljev – novi predsednik Dušan Merc:

»KNJIGO LAHKO NAPIŠEMO, TEŽJE JO JE SPRAVITI MED LJUDI«

Na kratko sem pred nekaj tedni pisal o organizacijskih, predvsem pa kadrovskih težavah ob Slovenski matici najstarejšem društvu na Slovenskem, Društvu slovenskih pisateljev. Informacije o dogajanju imam z obeh strani, kot član in iz medijev, ki so se ukvarjali s problematiko DSP po tem, ko sta pred potekom mandata odstopila najprej Ivo Svetina, potem pa Aksinja Kermauner. Dnevno sem dobil vsaj deset elektronskih sporočil članov, kako je društvo pomembno, in da mora nadaljevati z delom. Večino sporočil sem dobil nekaj tednov pred izrednim občnim zborom društva. Zato je še kako aktualno vprašanje, kje so bili člani, ki so imeli naenkrat toliko različnih idej, prej, recimo na rednem občnem zboru, pa jih ni bilo slišati. Sicer pa problematika ni specifična samo za DSP, ampak za marsikatero organizacijo in enako odziv njenih članov. Takrat resničnih, predvsem pa delavnih »modrecev« ni, da bi razmere izboljšali, »vsevede« pa se pojavijo, ko problem doseže vrhunec. Tem pravim, da niso »modreci«, marveč »modrijaši« (je lep narečni izraz, tudi v Porabju, za tiste, ki se delajo, da vse vedo).

Ob skoraj neizpodbitnem dejstvu, da spadamo pisatelji, vsaj za večino tako pravijo, med manj redoljubne »osebke«, potlej se je moralo v DSP zgoditi, kar se je zgodilo. In dobro je, da zaradi težav (vedno manj denarja, vedno manj ljudi, voljnih dela v DSP, manj političnega poslušanja) ni ogrožen noben temeljni projekt, zlasti kot so mednarodno pisateljsko srečanje Vilenica, Trubarjev sklad za finančno vzpodbujanje prevajanja literarnih del v tuje jezike, sodelovanje na Slovenskem knjižnem sejmu, mednarodno sodelovanje, ki je zelo široko zastav-

ljeno in uspešno, Slovenska pisateljska pot, ki spada med društvene in slovenske posebnosti, saj povezuje kraje, kjer so pokopani in ne rojeni člani društva, deloma se nadaljuje založniška dejavnost, pripravljajo predstavitve literarnih del članov in nečlanov, ta čas so aktualna branja v vrtu društva, vendar med prijavljenimi avtorji nisem zasledil nikogar iz Prekmurja. Uradno je tudi potrjeno in podpisano, da bo Slovenija leta 2022 častna gostja Frankfurtskega knjižnega sejma, največje tovrstne prireditve v Evropi.

DSP ima novega predsednika, pisatelja Dušana Merca, znanega osnovnošolskega ravnatelja, ki je v preteklosti pogosto zelo ostro in javno ocenjeval položaj šolstva v Sloveniji. Med prvimi nalogami je izpostavil tudi skrb za društvene nepremičnine, ki marsikoga motijo oziroma mu vzpodbujajo apetite. Zlasti »moteča« je vila na elitni lokaciji, v Tomšičevi ulici v Ljubljani, kjer je sedež društva, ki bi si jo rad marsikdo prilastil za majhen denar, potem še manjša in obnovljena počitniška hiša na Bledu in del hotela na Belem križu (nad morjem).

V ospredju bodo seveda vsebinska vprašanja, pri katerih so pričakovanja, da se bo društvo vključevalo tudi v aktualna dogajanja v družbi. Podobno, kot so na zadnje storili pisatelji, tudi člani Slovenske akademije znanosti in umetnosti, ki so se javno, z odprtim pismom zavzeli za skrb za slovenski

jezik, ki je vedno bolj »onesnažen« s tujkami. Med izobraženci ravnokar kroži peticija v podpis zoper sedanjí odnos do slovenskega jezika. Seveda pa je podobnih primerov, ki ne izhajajo iz aktualne politike, še več, celo preveč, je pogosta ocena. Ob tem številni člani in nečlani

Nekdanji kritičen ravnatelj osnovne šole Dušan Merc, zdaj novi predsednik DSP, ima resne namene, kako izboljšati položaj knjig, avtorjev in vzpodbuditi bralno kulturo Slovencev, pa tudi, kako »obvladovati« tako raznolike organizacije, kot je DSP s približno 300 člani

omenjajo pomen društva ob nastajanju samostojne Slovenije. Nepozabno je, kako je desetisočglavi množici pesnik Tone Pavček prebral Majniško deklaracijo, v kateri so bili osnovni poudarki za nastanek samostojne države. Za preživetje društva, tako novi predsednik, je pomembno sodelovanje v različnih projektih in na ta način pridobivanje denarja. In seveda iz drugih virov, kajti z državnim proračunskim bodo zmeraj težave. Gre za ogroženo slovensko knjigo, kar je, zanimivo, prepoznalo vseh devetdeset poslancev Državnega zbora, ki so se zavzeli za sprejem zakona, po katerem se bo obdavčitev knjig in tiskanih medijev s sedanjih 9,5 odstotka znižala na 5 odstotkov.

Opaziti je tudi, da slovenske knjižnice kupujejo manj knjižnih novitet, čeprav se je izposoja povsod povečala. Znana ocena je, da Slovenci ne beremo manj, ampak si knjige izposojamo, torej jih

ne kupujemo. Minili so časi, ko so si družine ob nastajanju novega doma hkrati ustvarjale svoje knjižnice. Kritiki, ki v glavnem nikjer in v ničemer ne vidijo česa dobrega, so sicer opozarjali, da posamezniki kupujejo knjige »na metre« in barvno prilagojene opreme stanovanja. Verjetno se je dogajalo tudi kaj takega, toda tisti, ki s(m)o bili naročeni na zbirko Naša beseda (slovenski avtorji), Nobelovci, Sto romanov, pa tudi edinstveno zbirko literature malih narodov iz celega sveta Mostovi, ki je izhajala pri Pomurski založbi, nismo (vsi) počeli zato, da bi zapolnili del dnevnice sobe. TV Slovenija ima oddajo Ambienti, v kateri predstavljajo tudi moderne hiše Slovencev, toda v teh razkošnih vilah redko opazimo kakšno knjigo.

Novi predsednik DSP Dušan Merc poudarja tudi vlogo šol: »V šolskem sistemu, ki so ga ustvarili v šestdesetih letih prejšnjega stoletja, je vsak maturant postal zelo pismen. In takrat so bile tudi naklade knjig neverjetne. Zbirka Sto romanov je dosegla tudi 18 tisoč izvodov kakega naslova. Naša beseda je izhajala v 20 tisoč izvodih.« Dušan Merc je tudi toleranten do bralcev, ne zdi se mu nič narobe, če človek v življenju prebere le eno knjigo, ampak takih naj bi bilo čim manj.

Na različnih koncih Slovenije, nekoliko manj v Prekmurju (izjema je Pokrajinska in študijska knjižnica v Murski Soboti, ki organizira akci-

jo Jaz berem), knjižnice in kulturne ustanove iščejo načine, kako ljudem približati knjigo, zlasti pa jih pritegniti k branju. Pomembno vlogo imajo tudi potujoče knjižnice, kjer je bil soboški bibliobus, ki vozi tudi v Porabje, eden prvih v Sloveniji, saj po nekoliko daljših pripravah vozi od leta 1995. Tako so knjige na voljo v številnih krajih, med katerimi so tudi taki, ki so nekoč imeli knjižnice, zdaj pa jih več ni. Tudi v Porabju smo pisali o odličnih rezultatih na Severnem Primorskem kjer se je združilo več knjižnic, z namenom vzpodbujanja bralne kulture, ki so se po enem letu pohvalile s presenetljivo dobrimi rezultati, saj se je zelo povečalo število izposojevalcev in bralcev knjig. Že vrsto let je znana akcija Beremo z Manco Košir, med novejšimi pa je vseslovenska prireditev Knjižnica pod krošnjami. V štirinajstih slovenskih krajih bralcem ponudijo kakovosten in raznolik izbor knjig. V akcijo se je vključilo tudi Kulturno društvo Člen 7 za avstrijsko Štajersko.

Dušan Merc zagotavlja, da si bo v imenu Društva slovenskih pisateljev prizadeval za izboljšanje položaja avtorjev, založb in knjižnic. Dobro bi tudi bilo, če bi se DSP bolj angažiralo v slovenskih regijah, samostojno ali v sodelovanju s knjižnicami in avtorji, ki tod živijo in ustvarjajo. Drži, da ni lahko niti preprosto ustvariti ustvarjalni stik med avtorji, knjigo in bralci, toda če tega nihče ne poskuša, ne moremo vedeti za rezultat. Pomenljivi bi bili tudi podatki, kako za knjigo in vzpodbujanje bralne kulture skrbijo v posameznih občinah. Skoraj neverjetno tudi je, da v Murski Soboti, kjer sicer ni malo kulturnih prireditev, že nekaj let ni sodobne knjigarne.

Tekst in foto: Ernest Ružič

PREKMURJE

Murska Sobota

16. julija 1348. leta je v pisni listini prvo paut bilou napisano ime Muraszombatha. Občina Murska Sobota si je zatau té den vödabrala za svoj svetek. Taka kak je skur vseposedi navada, so tüdi v Murski Soboti ob svetki pripravili več prireditev, med drugim slavnostni djileš varaške kotrige, na sterom so raztalali tüdi občinska priznanja. V etom leti so nikoga nej razglasili za častnoga občana, so pa zatau podelili drugo najvišije priznanje, plaketo, stera je šla v roke profesora Mitje Slavince. Dekana Fakultete za naravoslovje Univerze v Mariboru so za tau visiko priznanje predlagali člani Pomurske akademske znanstvene unije (PAZU), organizacije, stera povezüvle okraug 150 doktorov znanosti, tak tistih, steri živejo v krajini ob reki Muri, kak tüdi tistih, steri živejo nindri indri, samo ka majo svoje korenje v Pomurji. Slavinec je biu glij tisti, steri, si je 2003. leta vözbrodilo, ka PAZU postavijo na noge.

Ob letošnjom občinskem svetki v Murski Soboti so bile raztalane tüdi zahvalne listine. Tadeja Hari go je dobila zatau, ka je ob podpori Prekmurskega društva General Maister dosegnola, ka je biu prekmurski gezik vpisani v Register nesnovne kulturne dediščine. Drugi dobitnik zahvalne listine je bilou Pomursko društvo za kakovost, stero že 25 let uspešno dela, vküper pa sta jo daubila ške Koloman Horvat in Anton Škraban iz vesnice Krog. Njiva pa sta bila med tistimi, steri so si leta 1994 vözbrodili zanimivo srečanje Prelekov in Prekmurcov ob reki Müri, v okviri steroga pripravijo (letos so ga že 25-tič) tüdi zanimivo tekmovanje, vlečenje vauža med Prekmurci in Preleki.

Silva Eöry

Ema Kovač – šaularka iz Dokležovja

PAUVA TÜDI MATÜRE

Kak so si Porabje za svoj drugi dom vödabrali lidge iz Pešte in drugih vogrskih krajov, je tüdi na Goričkom iz leta v leto več tistih, steri pridejo sé iz Ljubljane ali odkec indrik. Ena od takših je tüdi Barbara Kus, stero je njena življenjska pout iz varaša Trbovlje pred osmimi leti pripelala čista blüzi Andovec, vej pa ram, stero ga je küpila, stogi največ 200 metrov vkraj od granice, v Dolencaj. Sto vej, če bi sogovornica, stera je bila rojena leta 1971, spoj premišlavala, ka napravi takši stopaj, če se ne bi zgodila ena velka nevola: »Z očom Hinkom, materjo Darinko in starejšo sestro Andrejo smo se 19. junija 1988. leta z autonom pelali na dopust prauti rovaškomi mordji. Zgodila se je prometna nesreča. Oča je biu včasi mrtev, vse tri ženske pa smo bile ranjene.«

Meni se je tam trno vidlo, spoj rada sam bila te, gda sam leko z rokami primala melo, stero je mela spravleno v enoj kišti v omari, stera je bila v špajzi. Po tistom, ka sva z mojim prvim

stvo se mi je povidlo, in te sam ga küpila.«

Medtem ka okauli naja lejčeta dva psa, mali Popi in velki Berni, mi Barbara raztolmači, ka se v iži skriva ške en pes, Hopi, steroga

dela opravi za Plavalni klub Zdravilišča Radenci, gé je vodja trenerov, vodi šoulo plavanja, vleti pa ške plavalne tečaje tak za mlajše kak za rekreativno in tekmovalno skupino: »Plavanje je bilou fintoški tau mojoga žitka. Po tistom, ka sam zavolo nesreče sama končala kariero, sam zgotovila srednjo šaulo, malo sam tüdi študerala, delo pa mi je te v svoji pisarni dala sestra, stera je arhitektka. Pomalek pa mi je plavanje začnilo faliti, tak ka sam si poiskala delo v plavalnom klubu, neka cajta sam bila tüdi predsednica plavalnoga kluba v Trbovljah.«

Barbara pravi, ka že osem let živi na gradbišči, ali nika ji je nej lagvo. »Nemo pravla, ka uživam, ka je tak, kak je, ali nemam nikše nevole s tem, gda trbej kaj cimermanskoga, tišlarskoga ali kaj drugoga z rokami napraviti. Moja sausedica pravi, ka je ške nikdar na Goričkon nej vidla ženske, stera bi se s takšim delom spravla,« pove in cujda ške eno zanimivo stvar:

Barbara Kus

partnerom, s sterim mam 20-letnoga sina Gašpera, šla nadvau-

je s sebov iz Avstrije pripelo njen nauvi pajdaš, Helfried. »Té pes je iz zavetišča (menhely). Trno je ške prestrašeni, brodim, ka so prejšnji lastniki nej delali dobro z njim. Ovak pa morem prajti, ka sam po tistom, ka me je preminauči pajdaš zapüsto,

Barbara in Helfried

Po toj prometnoj nesreči je trpelo več lejt, ka se je Barbara spravila k sebi, nej samo fizično, ške bole psihično. Tüdi njene uspešne plavalne kariere je bilou konec: »Moj največji uspeh v bazenskom plavanji je biu naslov mladinske prvakinje Balkana na 800 metrov v prostom slogi, steroga sam dosegnola leta 1984 v Bolgariji. Na 400 in 800 metrov kravl (gyorsuszás) sam večkrat postavila rekorde kak pionirka in kak mladinka. Dvajstokrat sam bila prvakinja Jugoslavije.«

Stara mati po očovoj strani je mela paverstvo. »Gda sam ške bila dete, je naša držina vsakšo nedelo šla k njoj na obed.

je, sam mela malo več cajta, pa sam odila pri nas, v Zasavji, gor v bregé. Na enoj od tej poti sam vidla eno lepo verstvo, samo ka ga je vert nej steu odati. Po tistom sam spoznala nauvoga pojba in tüdi on je steu, ka bi küpila paverstvo. Dvej leti sva se vozila po cejlöj Sloveniji. Tak sva tüdi najšla en ram v Búdincaj, steroga sva si prišla večkrat poglednot, samo ka se nama je nej vidlo tau, ka se v tom rami nej dalo več živeti. Te pa se je pripelo mimo en človek in nama je pravo, ka je tü bliži en ram, steroga odavle ena ženska, stera žive v Dajčlandi. Gda sam té ram vidla, se mi je trno povido, pa tüdi samo ver-

Kobila in žrebiček se skrivata pod drevom

neka cajta tü sama živela. Zdaj dobro gé, ka mi Helfried, steri je v invalidski penziji in je furt doma, dosta pomaga. Oba znava delati z rokami. Zdaj glij postavlava nauvo štalö za tri konje, mam pa ške sedem koz in enoga kozla, neka kokauši in ške dvej mački. Na žalost pa samo s toga paverskoga dela nej bi mogla preživeti, tak ka si ges za »čeke« krüj slüžim s tem, ka sam trenerka plavanja,« pove ške sogovornica in raztolmači, ka kak samostojna podjeticnica (egyéni vállalkozó) večino

»Ge rada vsem tolmačim, ka sam takša moderna gorička paverkinja, vej pa pauvam tüdi matüre (metulje). Zavolo toga, ka med 15. junijon in 15. septembrom ne kosim travnikov, pa tüdi ne pasem na njih, dobim za tau evropske peneze. Ge sam že prva, kak je začnilo tau valati, tak ali tak kosila travnike samo do sredine junija, vej pa je folgalo, ka smo za moje živali pokosili samo gnauk na leto, se pravi senau.«

(Kejp na 1. strani: Barbara s psoma Popijom in Bernijom).

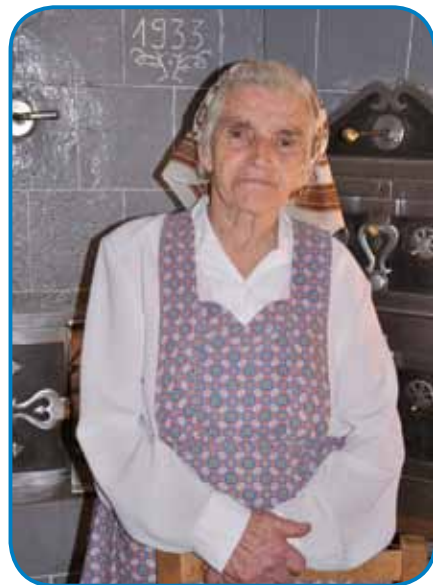
Tekst in kejp: Silva Eöry

ILONKI V SPOMIN

V ponedeljek, 1. julija 2019, smo na gornjeseničkom cintoriju pokopali Bidarno Ilonko, po možej Ilonko Braunstein (Braunstein Istvánné). V držini je edenajst dece bilou. Stari stariške, stariške (mami je s Čöpinec bila) so gučali slovenski. Kak dejte je fejst mogla delati, pri vsikšom polskom deli so mogli mlajši tö pomagati, pa delati. Gda so mladi bili, so vsigdar spejvali, tistoga reda vse slovenske naute; če kama trbelo večer titi, s spejvanjom ta pa nazaj, pa kama koli je üšla, tak na večer koškice lüpat, se je čülo spejvanje.

1953. se je oženila na Janošov brejg k možej Braunšteini; 1953. se je narodila prva čer, pa 1955. drüga čer, pa te 1967. tretja čer. Dosta je doma mog-

la delati, tri plüge je bilau grünta. Zrankoma pa večer je

Ilonka Braunstein v domanji künji 2009. leta

nosila mlejko, vsakši den doj k

Cifri, v nedelo tö, gor na plečaj v kankli 8 do 10 litrov. Pa če je šklisko bilau pa če sa ji je počujnsilo, te je letela en cajt, tačas ka nej stanila. Cejli žitek je plela s kukarčni lupin cekare, malo pejnez je s tem daubila, sledi tö za slovenski bal za tombole. Za zrnje je odla požetvi, pa djabka pa slive brat.

Gda ji je mrau mauž, te je sama živejla na Janošovom brejgi. Nej štejla nikan z Janošovoga brejga, nej z Gorenjoga Sinika. Tam je njeni daum, slednji daum.

Gda sam jo djes spoznala, je bila Slovenka, ka je z menov porabski gučala, pa oprvin se nejsva najbolerazmeli alivsakšo paut, gda sam prišla na Janošov brejg, sva se bole razmile. Tö zavolo toga, ka sva na zdravdje pa najino veselje gutnole domanjo palinko, šterero je redila sama. Dostakrat je pripovejdala: »Če klonckaš, se ti opre!« Boga je tö tak molila, ka je vüpala, prosila, pa dobila. Vüпам, ka je Boug Ilonki odpro dveri, aj počivle v miri. Pa če leko tak povejm, lübi Ilonki, štera je na istino za mene Boga molila slovenski, ka z mojoga srca lübezen do Ilonke nigda ne mine.

Jelka Pšajd
Foto: K. Holec

ŽELEZNA ŽUPANIJA

Gnejzde za postovke

Več deset lejt nazaj smo še puno postovk (vércse) meli v Železni županiji pa ranč tak v Porabji tö. Tej ftüci so od tauga najbola poznani, ka z lufta lovijo müši, voluhare pa še dosta drügi mali stvari. Tašoga reda, če ji audalich gledamo, kak če bi v lufta stali, zato ka med tejm, ka s parauti majučajo, ranč se ne genejo.

Postovke po cejloj Evropi, zvün gde je fejst mrzlo, živejo, ranč tak v Afriki pa v Aziji. Od nas, gda zima pride, se odnesejo, dapa nej vsigdar, zato ka gda je nej tak fejst mrzlo, te cejlo zimau ostanejo. Najbola se pri njivaj držijo, gde naletja si gesti spravijo, dapa gnejzde vsigdar v gauštji, na süji drejvaj majo. Dapa tau tö nej rejdko, ka na električni sojaj majo gnejzde. Istina, postovke si gnejzde nikdar ne redijo same, vsigdar v drüge, stere so že prazne, znesejo.

Postovke spoj dosta haska delajo s tejm, ka müši pa vse taše stavri pogejo, ka nam kvar delajo. Zavolo tauga, ka jih pri nas v Železni županiji tak malo mamo, strokovnjaki je probajo sé sčalivati tak, ka gnejzde redijo za nji. Edna taša lada, gnejzda za postovke petdvajsti lejt vödrži pa 25 gezero forintov košta. V ednom tašom gnejzdi, če je vse dobro, se te čas več kak stau postovk vözléže. Te ladice s pomočtjov delavcov EON-a, elektro podjetja sprtolejt gora na električne soje skladejo. Lani štiri, letos se je že petdvajsti vösklalo po Železni županiji.

Če stoj šké meti tašo gnejzdo, te si go leko küpi, dapa nej sebi, liki postovkam. Tau ladico te strokovnjaki odpelajo pa go vödejjajo na tašo mesto, gde paulek postovke živejo.

Zahvala župana Jožeti Hirnöki

Jožeti Hirnöki je Jožef Škalič prejkda Zahvalo župana

Občina Kuzma je proslavila svoj 20. občinski svetek. Na proslavi, stero so pripravili ob okrauglom jubileji, so raztalali tüdi občinska priznanja. Med letošnjimi dobitniki je biu tüdi nekdešnji predsednik Zveze Slovencev na Madžarskem Jože Hirnök, stero mi je Jožef Škalič prejkda Zahvalo župana za dugoletno dobro sodelovanje Slovenske zveze in Občine Kuzma. Priznanje župana je za svoje prostovoljno humanitarno poslanstvo doma in po sveti dobila Nina Hajdinjak iz Gornjih Slaveč, posebne nagrade pa so daubili tüdi študentje, steri so zgotovili magistrski študij: Iris Horvat, Nuša Žohar, Bernardka Lang in Mitja Zrim. Kak je že navada, je župan Jožef Škalič na oder pazvo tüdi mamice, stere so rodile v preminaučom leti, pa njihovo deco.

se

Kejp: Vestnik. si

Mi v Somboteli ranč tak lübiamo Porabje

Sombotelski pa andovski Slovenci se padašivamo že dobro desetletje pa pau. Edno leto pridejo k nam, v najvejši varaš Železne županije Andovčarge, drügo leto demo v najmenjšo porabsko vesnico mi, Sombotelčarge. Letos so nas pozvali na Slovenski den, pa nas že podnek v Varaši čakali z žmanov golažovov župov. Na pauti k Maloma Triglavi smo se pri Lívi Cser na edno dobro kraplo malo stavili, te pa smo cujbili pri cejloj svetešnjom programi v andovskom šatori, gde smo dosta plesali tö. Samo dobro leko povejmo od Karčina Holec pa njegvi kolejarov, vejpa so nas spoj lepau podvorili. Mi smo tö naredili eden kejp pri »Porabskom srcej«, na konci dneva pa Andovčarom prejkдали edno leseno sovo, šterero leko nut v svojo »sobo pobejga« dejejo - če so že prave sove z drejve pri Porabskoj domačiji vujšle.

-dm-

Karči Holec

OD SLOVENIJE...

Šarec obiskal južno mejo

Predsednik vlade Marjan Šarec je ob obisku južne meje napovedal okrepitev policijskega nadzora na tamkajšnjem območju. Kot veliko težavo je navedel tihotapske združbe. »Nikoli nismo rekli, da migrantskega problema ni. Nasprotno je, zlasti skozi tihotapske združbe. Treba je okrepiti policijo, ki bo tudi okrepila tehnično opremo,« je po srečanju z županom Ilirske Bistrice Emilom Rojcem dejal Šarec, ki je ob tem napovedal tudi povečano število policistov in vojakov. Nakupujejo pa tudi brezpilotne letalnike za nadzor in panelne ograje, »kjer bo to še potrebno«. Premier si je v občini Kostel ogledal viseči most Slavski Laz, kjer delujejo mešana patrolje policije in vojske. Na mejnem prehodu Žuniči v občini Črnomelj se je z mešano patroljo policije in vojske tudi srečal.

Združitev Prekmurcev je bil svetel trenutek zgodovine

V državnem svetu so zaznamovali 100. obletnico združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom. Predsednik državnega zbora Dejan Židan je poudaril, da je leto 2019 prekmursko leto, a je praznovanje tega dogodka po njegovih besedah vseslovensko praznovanje. Židan je v nagovoru izrazil ponos, da je praznovanje 100. obletnice združitve Prekmurcev z matičnim narodom svoje mesto našlo tudi v državnem zboru. Slovensko Prekmurje se je skozi stoletja tuje oblasti po njegovih besedah ohranilo prav zaradi zvestobe slovenstvu. So pa tovrstne obletnice lahko tudi priložnost za krepitev moči za spopadanje s prihodnostjo. Slovenci smo bili 1000 let brez svoje države, pa smo se ohranili, je dodal predsednik državnega sveta Alojz Kovšca. Ohranili smo svoj narodov ponos, ohranili smo besedo, kot so nam jo izročili naši starši in prastarši.

KDOR IMA CVETLICE RAD/STO MA RAUŽE RAD...

Cvetje v rumenih barvah

V času počitnic in dopustov imamo več časa za razmišljanje. Za prijeten, rahlo staromodni videz ji lahko dodamo rastline

Maslenica Zlata zvezda ima nižjo rast in je izredno učinkovita kot obroba okrasnih gred, saj s svojim gostim listjem zakrije in omehča rob grede. Nedavno sem jo uporabila v šopku z plahtico, bodoglavcem in cvetiščem ameriškega slamnika.

Ohranjanje tradicije je lepa čednost, vendar lahko na vrtu tradicionalne zasaditve delujejo kar malce dolgočasno. Tudi na vrtu malo poguma ne škodi, zato posezimo tudi po tistih rastlinah, ki jih še ne poznamo, a so jih vsako sezono polne police v vrtnarijah, ali pri naših zbiralcih trajnic. Morda nas presenetijo

z besedami, kot so živahen, ženski, topel, vznemirljiv, privlačen. Barvne tone lahko med seboj različno kombiniramo, običajno pa stremimo k barvni harmoniji ali usklajenosti.

Na vrtu običajno želimo doseči barvne kontraste, saj so take kombinacije najzanimivejše in najprivlačnejše. Za to

Ameriški slamnik ohrani lepoto dolgo v zimo, če ga že prej ne uporabimo za poletne šopke.

nje, meditiranje in predvsem veliko načrtov za ustvarjanje za poznejše čase. Zastavljene cilje si moramo upati tudi uresničiti. Če bi upanje imelo rumeno kot sonce in življenje, ki ga prinaša. Kot nasmeh, ki ga izvajajo prvi, še sramežljivi rumeni cvetovi zimskega jasmína, poleti visokorasle stepske lilije in še redko uveljavljenega rumenega ameriškega slamnika, prekrasnega skoraj pozabljenega rožlina in enodnevnih lilije. Rumena barva prinaša veselje na poletne grede in z rumenim listjem sklene sezono.

Je najsvetlejša barva na vrtu in vedno pritegne pozornost. Je kot žaromet, ki zasenči vse druge, zato moramo pri njeni uporabi biti previdni. Tudi če smo veliki ljubitelji njenih raznolikih odtenkov, od kremno do nasičeno rumene, bi vrt samo v tej barvi deloval dolgočasno. Kombinirajmo jo z modro ali vijoličasto in presenetil nas bo malo ekstravaganтен, a eleganten učinek.

s sivim listjem, sama zase pa bo s svojo navzočnostjo vedno razveselila temnejše koticke vrta.

S številnimi trajnicami rumene barve lahko na vrtu hitro dosežemo vidne učinke, saj se krepko razrastejo že v letu ali

Počitek za oči ustvarjajo svetla barva rumenocvetnega rožlina, ki se odlično počuti v bližini visokih travnih bilk.

dveh. Posezite po maslenicah, lepih očkah, bakljastih lilijah, lupiniku, flomislu, ligulariji, ameriškem slamniku in ne boste razočarani. V rumeni se bodo šopirile in zahtevale občudovanje vas in mimoidočih sprehajalcev.

jo. Običajno so to izboljšane sorte, odpornejše na bolezni, z gostejšo rastjo, bujnejšim in podaljšanim cvetenjem.

Malo previdnosti pri tem pa le ne škodi in ni nam treba vsako leto popolnoma prenoviti

pa potrebujemo že kar nekaj znanja in discipline. Prevladuje naj samo ena barva, druge naj ji bodo podrejene. Dominantna barva mora biti v manjšini, zato naj bo zelo izrazita. Tudi velikost našega vrta je pomembna. Večji ko je, več barvnih kombinacij si lahko privoščimo.

Latinski izrek pravi »nomen est omen«, si maslenica zlata zvezda res zasluži to ime, saj bogato cveti vse poletje in nas razveseljuje z zlato rumenimi cvetovi.

NAMIG

Pri nekaterih rastlinah imamo to srečo, da nas lahko razveseljujejo v mnogih različnih barvnih odtenkih. Tako rman poznamo v rumeni barvi v plazeči obliki, kot v pokončni ali v rdeči, vijolični in pehtrarnovi beli barvi. Rman ne sme manjkati v vašem vrtu, saj je odlični okras za zimske šopke.

Besedilo: Olga Varga
Fotografije: svetovni splet

Slovenske ljudske pripovedi - nej samo za mlajše - 15.

Ka je najlepše, najkrepše pa najkujše na zemlejš?

Gnauk je živo eden bogatec, šteri je svoje peneze nej pošteno zaslužo. Zavolo edne male njive se je na birovijsi svajüvo z ednim srmakom tö. Dugo sta ojdla k birauvi, tisti pa je nej sto dati njivo nej bogatci, šteri ma je peneze v žepko davu, depa srmaki tö nej, če rejsan je znau, ka pravico má. Ka aj bi se ležej

more zmejriti.«
Birauv se je čüdivo modriji srmaka ino ga pito:
»Ste sami tau vönajšli ali vam je nekaj tak pravo?«
»Moja či mi je té valase dala,« je ovado srmak.
Birauv ga je pá pito:
»Je vaša či stara?«
»V svoji najlepši lejta je.«
Njivo je daubo srmak, bogatec pa ma je mogo vr-

ženo. Srmak se je čüdivo, kak leko eden takši veuki gospaud edno takšo prausno deklo za ženo prosi. Na začetki je brodo, ka se birauv samo hejca, gda pa je gorprišo, ka má rejsan volau vzeti njegvo čér, je nuprivolo. Za en par kednauv so držali gostüvanje. En dén pa je birauv pravo svojoj ženi:

penez pa časa. Rejsan sta se zgučala ino se vküper napautila domau. Zgaudio pa se je, ka je birauv prišo djenau po tistoj poštiji, po šteroj sta stapala teva moška. Gda jiva je srečo, se ma je špajnsno vidlo, zakoj tak veselo vküper déta pa se pogučavata. Vej sta se pa prva tak graubo odürdjavala. Začno jiva je spitavati ino njiva sta ma vse raztomačila.

Birauv je prišo domau pa je biu zeleni od čemera. Staupo je pred ženo ino kričo: »Pripravi se! Gnes podnék boš od slejdnjim z menov gejla. Vküper poberi svoje ronje pa idi, od kéc si prišla. Neškem, ka bi mi lidi zapelavala pa bi ge nej zaslužek emo. S sebov leko vzemeš samo tri: ka najbolje nücaš, ka najbolje lübiš pa s kem se najraj špilaš.«
Birauv je pri obödi piu s posance, v štero je žena prva nika nutličila. Včasik je zaspo, una pa je vzela peneze, moža pa dejte s sebov ino se povrnaua na svoj dom.

Gda se je birauv prebüdo, je gledu kaulivrat, gde je. Žena je prela s kaucami.
»Zakoj si me sé prinesla?« go je čemerasto pito.
Žena ma je dala valas:
»Vej si mi pa pravo, aj vmem s sebov tisto, ka najbolje nücam, ka najbolje lübitim pa s kem se najraj špilam. Najbole nücam peneze, najbolje lübitim tebé pa najraj se špilam z naja detetom.«
Od tistoga mau sta mérno vküper živela brezi svajüvanja.

Na domanjö rejč obrno:

-dm-

Ilustracija: -mkm-

... DO MADŽARSKE

Če bi sedaj bile volitve ...

Če bi sedaj bile volitve, bi bila zelo visoka volilna udeležba, saj bi se jih udeležilo 73 odstotkov volivcev. Raziskavo je opravil Inštitut Publicus po naročilu dnevnikarja Népszava. Analitiki menijo, da pripravljenost volivcev, da bi šli na volišča, ni naključna, saj živijo praktično vse od januarja v volilni kampanji. Stranke so z aktivnostmi nadaljevale tudi po koncu evropskih volitev, saj se pripravljajo na jesenske občinske volitve. Volivce vladne stranke najbolj navdušujejo objave premiera Viktorja Orbána na družabnih omrežjih, opozicijske stranke motivirajo svoje pristaše s predvolitvami za mesto budimpeštanskega župana oziroma s sklenitvijo koalicij za razna županska mesta po državi. Zato ni presenetljivo, da bi 85 odstotkov pristašev vladnega FIDESZ-a takoj šlo na volitve, visoka je pripravljenost tudi med pristaši opozicijskih strank, najbolj motivirani so pristaši zunajparlamentarne stranke Momentum (96 % bi se jih udeležilo volitev), sledi stranka Demokratični forum (83 %), še najmanj so pripravljeni iti na volišče pristaši socialistov (59 %), kar gre po vsej verjetnosti pripisati temu, da je stranka zelo slabo nastopila na evropskih volitvah.

Ženska na čelu pravnega resorja

Prejšnji teden je nastopila svojo novo službo Judit Balogh, ki jo je predsednik države János Áder imenoval za ministrico pravnega ministrstva. Imenovanja se je udeležil tudi premier Viktor Orbán, ki je novo ministrico pozdravil tudi na facebooku, in sicer z izrazom iz nogometa, ko je zapisal, da so dobili igralko napadalko. Judit Balogh je pred tem delala kot državna sekretarka v Uradu predsednika vlade, odgovorna za stike z Evropsko unijo. Do zamenjave na čelu pravosodnega resorja je prišlo zaradi tega, ker je prejšnji minister postal poslanec Evropskega parlamenta. Judit Balogh je druga ženska na čelu resorja, prva je bila Ibolya Dávid, ki je to nalogo opravljala v prvi Orbánovi vladi (1998-2002).

odlaučo, jima je postavu tri pitanja:

»Ka je najlepše, najkrepše pa najkujše na zemlejš?«

Gda sta prišla domau, je bogatec pitanja tapravo svojoj ženi, srmak pa svojoj čéri, vej je pa ženo več nej emo. Žena je bogatca lagvo vönavčila, či pa svojoga oču dobro.

Drügi den sta badva šla s svojim valasom, birauv pa je oprvin pito bogatca. Tisti je tak gučo:

»Najlepši je zlat, najkrepši je oroslän, najkujši pa narkrmleni güneč.«

Srmak pa je ponizno tomačo:

»Najlepša je prava pamet, najkrepši je spanec, vej pa vsikšoga oblada, najkujša pa je laž, štero niške ne

nauti eške tiste peneze tö, štere je na birovijsi vöplačo. Velikaš je čemerno odišo domau, srmak pa je austu z birauvom, šteri ga je spıtavo o njegovj čéri. Gda je mauž pravice brodo, ka zavolé vej, je zapovödo srmaki, aj ma drügi den pripela čér.

Zrankoma go je srmak rejsan pripelo. Lejpa dekla se je povidla birauvi, depa videti je sto, če je rejsan tak čedna. Oprvin gi je postavu tri pitanja. Una je vse tri valase zavadila. Na konci go je birauv proso, aj se dé ž njim špancerat. Dekla ma je siguren valas dala:

»Brezi svojoga oču nikam nédem.«

Po tistom je birauv proso staroga, aj ma dá čér za

»Če bi se zgaudio, ka bi ge nej doma biu, pa bi štoj prišo pa o meni kaj spıtavo, ti se ne smejš ž njim pogučavati. Povej ma, ka sem nej doma, tak de duže na birovijsi odo.«

Potom toga je odišo z daumi.

Za en malo sta prišla dva moška, šteriva sta za svajüvanje ponücala že skoro vse svoje peneze. Pitala sta za birauva. Žena jima je povödala, ka je nej doma, ka je ranč odišo z daumi. Začnila jiva je spıtavati, zakoj sta prišla. Njiva sta vöovadila, ka se že duga lejta svajüvata zavolo nika, ka je komaj kaj vrejdnö. Una jima je tanačivala, aj se med sebov zgučita, pa tak jima ostane več

GNEŠNJE TJEJPE VEČ NE MOREŠ V ROKÉ VZETI

Več kak petdeset lejt tauma, ka so začnili odavati rusički Sokol radio. Tau je eden mali radio biu na 9-voltno baterijo, steroga je človek

kejpe, prvi, steroga sem v roke vzejo, je tisti, gde je cejla vaša Šolina družina dolavzeta.

»Tauga je od brata sin na-

Šolin Zoli kejpe drži v škatli od Sokol radiona

ta leko neso, kama ga je sto, če tak bilau, še na sonžete ali njivo tō. Gnesden so tej radionge cejlak preminauli, zato sem se fejest čüdivo, gda so Zoli Horvat, po iži Šolin iz Števanovec svoje stare kejpe v originalni škatüli, v steri je gnak svejta Sokol radio biu, predmé djali.

pravo, vrkar sta oča pa mati, spodkar pa mi, mlajši, vsevküp nas je devet. Od tauga nas še pet žive, na žalost štirdja so že mrlji. Če bi stariške še žejvali, te bi mati stau osem lejt stara bejla, oča pa stau petnajset. Vsi mlajši, ka nas je bilau, smo se doma narodili, nej v špitalaj, priš-

Cejla Šolina familija, oča, mati pa devet mlajšov. (Kejp je napravo brata sin.)

- Zoli odkec mate tau staro škatülo?

»Ta je že vejn petdeset lejt stara, v njej je bejo Sokol radio, steroga še gnesden mam, istina, več nej dober, dapa mam ga še, nej sem ga talüčo. Tau je eden sploy maudar radio bejo tistoga reda, tašo malo prejlonč je emo pa si ga ta leko neso, kama si ga sto.«

- V tau kaštüli držite stare

la je veška baba pa ona je mlajše na svejt pomogla.«

- Gde so vse živelj vaši brat-je pa sestre?

»Eden brat je v Švajci, on še žive, brat v Meriki bi devetdeset lejt star bejo, samo on je že mrau, sestra v Meriki je osemdesettri lejte stara, ona še žive, brat, steri je v Moso-nmagyaróvári bejo, tisti je tō mrau, varaštji brat je mrau, Vendel je v Števanovci, tak

ka zdaj smo tōj vesi še trdjé, dja, Margit pa Marika.«

- Včasín pri tau kejpi je eden fejest stari kejpi, sto se na tejm vidi?

»Te tjejp je že več kak stau lejt star, tri ženske so dolazete pa eden pojbič, med tejmi na lejvoj strani je moja babica. Te drüge ne vejm, sto so, zato ka tau sem od matere nikdar nej pejto.«

- Lejpi gvant majo.

»Te gvant bi še gnesden fejest dragi bejo zašiti, zato ka puno fodra ma.«

- Vaša baba so bogata bili?

»Nej so bogata bili, oni so dobro vedli šivati, zato so taše lejpe gvante meli, pa moja pokojna mati se je tū navčila šivati. Tisti Singer mašin za šivanje, ka so ga moja babice meli, pa mati tō, je še itak tōj doma. Te tjejp so v Varaši redli, zato piše ozark, ka Gotthard, dapa tau, ka gda se je redo, tau ne vejm.«

- Na tretjom kejpi, steroga sem v roke vzejo, nekakoga pokapajo, vejte koga?

»Mojga očó pokapajo leta 1969, ranč je tau poslikano, kak konji gora na Röfcino brdjej vlečejo kaula, ka so mrtvece vozili. Te kaula smo iz Varaša na pausado sprosili.

- Zaka?

»Zato, ka tak je lepše, kak če bi lüstvo na plečaj ali v kakšni pavarski kaulaj bi pelali škrinjjo. Dobro se spomnim, ka Markovič gospaud so nej bili doma pa niši drudji pop je pokapo iz Varaša, dapa ranč tak lopau so slovenski gučali kak naš pop. Sto mogo biti, tau do gnesden ne vejm.«

- Na slejdnjom kejpi se nika razmetava, ka mora tau biti?

»Kak je fara, tam so meli popi velke štale pa parme, zato ka so gnauksvejta fejest vertivali. Ta zidina je s slmaov bejla pokrita pa vse nanikoj prišla, zavolo tauga

so te gospaud Markovič dali razmetati. Bakrstji Pištak, svak, Madjarin Djuši, cejmešter pa dja smo na tjejp, te tjejp so še Merkovič gospaud napravli, zdaj že več kak petdeset lejt tauma. Dja sem te

Na starom kejpi je z lejve strani prva Zolina stara mati

tak osemajset lejt star mogo biti, eden med tejmi micišapko ma na glavej, na tejsti sem dja.«

Krajc zidar je stauk klau, pa te tak smo se dali dolavzeti. Na drügom tjejp se pa že tau vidi, kak mašin mlati. Vidiš, te tjejp, steroga zdaj v rotjej mam, tōj sem osemnajset lejt star, tauma že pet-

desetosem lejt, gda sem regraut (nabornik) bejo. Makoš Joška je s fudami, on je nam igro, vrkar se dja, Joška Kosar, Joška Mešič pa Bedi Toni.«

- Kak gledam te kejpe, tau mi napamet priđe, ka te, gda je še nej bilau doma fotoaparator ali samo malo, te se je več kejpov delalo kak zdaj, da stokoli vej

že kejp delati, če ovak nej te s telefonom.

»Tejsti tjejp, ka ga zdaj delajo, tejtstoga že ne moreš tak

Pokapanje; Zolina očó je 1969. leta mrau, tak so ga pelali na cejntor

- Brž ste razmetali?

»Brž, zato ka je dosta lüstva bilau, mi smo tak dva dni delali, za nami so pa te pa drügi prišli pa so tadale razmetavali. Ništje nej za pejnaze delo, tak smo šli pa smo pomagali.«

- Ranč tak, kak na taum kejpi, gde mlatite.

»Stauk smo vtjüpvozili, s konjom je Brouž Imrac bejo,

v rotje vzeti kak te na papiri. Te eden tjejp, ka smo ga gledali, je več kak stau lejt star pa še stau lejt gvüšno, ka de tastau. Ka je zdaj delajo, te eden čas je gledajo na mašini pa te pomalek cejle vse vrag vzeme, več ništje je ne more pogledniti.«

Karči Holec

Kejpi: K. Holec in osební arhiv Šolinoga Zolina

Seminar slovenskega jezika in kulture za slovenske učitelje iz Porabja

Letošnji seminar za učitelje je potekal v Kopru od 24. do 28. junija. 20 udeležencev je bivalo na čudoviti lokaciji tik ob morju v hotelu Žusterna, tam je potekala tudi večina seminarjskih dejavnosti. Gostiteljica seminarja je bila Območna enota Zavoda za šolstvo Koper, celoten program pa je koordinirala višja svetovalka za šolstvo Slovencev v Porabju Valerija Perger.

Prvi dan seminarja, po dolgi vožnji z avtobusom iz Porabja na slovensko Obalo, je bil namenjen spoznavanju kulturno-zgodovinskih znamenitosti Kopra. Ogledali smo si najatraktivnejše turistične lokacije, Pretorsko palačo, Ložo, stolnico, se povzpeli na zvonik, od koder je čudovit razgled po celotnem Kopru in okolici, obiskali smo bogato zbirko učil na italijanski šoli ter

Tretji dan so sledile pedagoške delavnice, ki pa so bile letos vse povezane z isto tematiko, to je poučevanje slovenščine kot drugega ali tujega jezika, koristni nasveti, primeri dobre prakse učiteljic, ki poučujejo slovenščino na dvojezičnem, slovensko-italijanskem in nacionalno mešanem (migranti in druge različne narodnostne skupnosti iz nekdanje Jugoslavije) območ-

šolskih ur minilo hitro. Građiva, ideje, odgovori, tudi vprašanja so se kar vrstila in za nami je bil še en uspešen dan.

Četrti dan smo vsi tisti, ki poznamo Mihaelo Knez, legendarno profesorico slovenščine kot drugega/tujega jezika na Centru za slovenščino FF v Ljubljani, uživali v dopoldanskem delu delavnic. S svojo odprtostjo, toplino, pozitivnim odnosom do vsega, kar počne, nas je spremenila v igralce različnih vlog, vse z namenom, da nam pokaže, koliko različnih metod, tehnik, poti obstaja, da se učimo in tudi naučimo tujega jezika in tudi tokrat je, tako kot že 20 let počne na seminarjih za porabske učitelje, ponovno poudarila, da se jezikov ne učimo in ne naučimo s prevajanjem. V popoldanskih delavnicah nam je Tjaša Alič, prav tako profesorica s Centra za slovenščino v Ljubljani, predstavila nova elektronska građiva za učenje slovenščine za začetnike. Tisti, malo starejši učitelji so gotovo imeli v začetku majhen odpor v smislu, kaj nam je tega treba na stara leta. Mlajši učitelji so se seveda razživali, kajti končno je bilo področje, njim pisano na kožo, toda odlična predavateljica nam je predstavila preprosto aplikacijo, preko katere smo se vsi naučili izdelati kviz in ugotovili, da za učenje nikoli ni prepozno. Koristno, poučno in zabavno popoldne, vsekakor dobrodošla popestritev pouka z e-gradivi tudi na porabskih šolah. Zvečer je sledila slavnostna večerja. Bil je krasen poletni večer. Zbrali smo se na terasi našega hotela, kjer smo pričakali nekaj visokih gostov ter najprej skupaj prisluhnili čarobnim zvokom violine in klavirja, ki sta nam jih pričarali mlada virtuosinja Ilenia in njena profesorica. Nato je sledila večerja, skrbno izbrani primorski okusi, dopolnjeni s kozarčkom terana ali malvazije. Čudovito zaokrožen dan. Zagotovo ob tako raznolikem razvijanju nihče ne more ostati ravnodušen.

Sledil je še peti, zadnji dan. Zjut-

raj seveda najprej pakiranje, nato zadnji zajtrk v hotelu in še dopoldanske delavnice. Na slovenskih šolah trenutno eden od popularnejših projektov z naslovom Formativno spremljanje v podporo učenju. Zanimivi

Vsem skupaj želim lepo, ne vroče poletje. Odpočijte si, ker nas čaka ponovno jesen, začetek novega šolskega leta z enakimi problemi, s katerimi se spoprijemamo že vrsto let.

In za konec še razmišljanje, mal-

Pedagoška delavnica o pouku slovenščine s pomočjo IKT tehnologij

primeri dobre prakse, vsekakor koristne informacije, odlični novi pristopi, ki pa žal še za enkrat ne morejo biti kar umeščeni v madžarski šolski sistem. Sledila je še evalvacija seminarja, zaključek in kosilo ter po kosilu povratek domov.

Zagotovo je bil to eden boljših

ce povzeto po predavateljici Matejki Grgič ...

Pri manjšinah je zgolj ohranjanje jezika na ravni tradicije, folklornih običajev, veliko premalo. Ohranjanje tako postane životarjenje, kateremu sledi popolna potopitev, ki je ne nazadnje smrt jezika ... Mladi z

Slavnostne večerje so se udeležili tudi (z desne) Vinko Logaj, direktor Zavoda RS za šolstvo, Alenka Kovšca, nekdanja direktorica CSOD, in Roman Gruden, sekretar z MIZŠ

seminarjev, tako v vsebinskem kot organizacijskem smislu, za kar se seveda v imenu vseh udeležencev zahvaljujem najzaslužnejši, Valeriji Perger, koordinatorici celotnega programa, ter Alici Prinčič-Röhler, predstojnici kopske OE, ki je kot gostiteljica seminarja poskrbela, da je vse potekalo brez zapletov. Iskrena hvala tudi vsem predavateljicam za vse koristne nove poglede, metode in didaktične pristope pri poučevanju slovenščine kot drugega/tujega jezika.

Pred nami so dolge počitnice.

odmikom od tradicije iščejo nova področja znanj, zabave, zaposlitve prostega časa in tega gotovo ne najdejo v arhaičnih ostankih manjšinskega jezika, ki ostaja ujet v tradiciji, ampak v jezikih, ki jim vse to ponujajo in omogočajo. Torej so potrebni spodbujevalci, iskanje novih metod oživljanja jezika, nekaj, kar bo tudi mlade pritegnilo, da bo slovenščina postala kul jezik. Za začetek morda slovenski jezik na tipkovnici mobilnih naprav?

Metka Perger

Fotografije: Valerija Perger

Na glavnem trgu istrskega mesta Motovun

Osnovno šolo Koper, kjer so nas pozdravili s kulturnim programom učencev. Čudovit uvod v petdnevno bivanje v Kopru so po večerji nekateri zaključili še s kopanjem v morju, spet drugi pa smo še malce pokramljali o vtisih prvega dne.

Drugi dan je sledila celodnevna ekskurzija po hrvaški Istri. Za večino udeležencev je bilo to neprecenljivo doživetje, saj so nas naravne in kulturne lepote značilnih istrskih naselij, Motovun, Buje, Momjan, popolnoma očarale, istrski kulinarični okusi, tartufi in oljčno olje, pa so našli nove navdušence tudi med porabskimi učitelji. Na koncu smo se zapeljali še do morja v Novigrad, ki je bil že v predsezonskem času poln dopustnikov in turistov. Sledil je povratek v Koper, večerja v hotelu in pred spanjem še malo osvežitve v morju.

ju, so nazorno pokazali, da imajo podoben jezikovni problem, kot je v Porabju, tudi na Obali. Popoldanski del delavnic je bil za večino udeležencev kot razsvetljenje, tudi olajšanje za nas učitelje, ki že vrsto let predstavljamo grešne kozle, krivce za izginjanje slovenščine v Porabju. Zamejska Slovenka Matejka Grgič, doktorica jezikoslovja, odlična poznavalka manjšinske problematike nam je razjasnila marsikatero dilemo, povezano z izginjanjem, ohranjanjem in ponovno oživitvijo manjšinskih jezikov. Morda bi to predavanje morali slišati tudi vsi tisti, ki s prstom kažejo samo na učitelje in vso krivdo za stanje, kakršno je v Porabju glede jezika, pripisujejo samo šolam ... Čeprav je bil zunaj vroč poletni dan in so misli udeležencev morda odtavale tudi na plažo in v morje, je osem

Risauško vandrivanje - 1.

Ne moreš znati, koga srečaš na pauti

Za štiridnevne svetke se dosta vogrski držin poda na paut, depa tiste duge vikende, šteri samo tri dni trpijo, ranč tak vnaugi vöponücajo. Vej pa če človek v petek po službi štar-ta, pa si za torek slobauden den vzeme, leko skoro pet dni vküper vandriva. Tau pa je že lejpi počinek.

Na igrišči murskosobočkoga Expana se je nej preveč mlajšov špilalo

Müva s padašom sva za takši pet dni v Slovenijo odišla že za nauvo leto, drüga mogaučnost pa se nama je pokazala juniuša, za risauske svetke. Že gda sva dva mejseca prva premišlavala o pauti, sva poglednila vrejmsenko prognozo za tisti pet dni. Lagvo je kazalo, vihére pa dež cejli čas. Donk sva rezerverala apartma v Ljubljani, pa kak je cajt dale üšo, so informacije z interneta vsikdar baukše grtävale. Gda sva dočakala veuki den, sva že gvüšniva bila, ka za dva mejseca naprej nikši čalejr ne more šatrivati, ali de sunce sijalo ali pa de grmanca pa blisketanca. Za risauske svetke je v Sloveniji toplo pa sunčno bilau.

V petek kauli štrte vöre sva rejsan nut v avto sedla, pa se po poznanaj pauti prejk Örséga odpelala prauti Murskoj Soboti. Tam mava edno dobro mesto, gde se leko malo zdeneva pa küpiva vinjeto za avtocesto. Gda sva tau v zimi napravila, je bila v tistoj vöri že žmetna kmica, na začetki juniuša pa je sunce nad Prekmurjom eške dugo nej dojodišlo.

Stavila sva se malo pri nekdešnjoj Kamenšnici, štera se gnes že Soboško jezero zové. Čako nas je malo ovaški kejp, kak liki smo ga bili včeni v mejsecaj kesnoga sprtolejtja: če rejsan je biu prvi večer vikenda pa je eške nej ladno bilau, smo nej srečali preveč lüstva kauli nauvoga regij-

pozdravla plastična mara v zelenoj farbi. Če nutstau-pimo v restavraciju, leko - za dobre peneze - dobimo kaj fajnoga za pod zaub tö. Avtocesta se zna pred Ljubljano fejst napuniti - tau sem že večkrat na pamet vzeu, najbole te, gda sem se od Trojan (gde žmane fanke odavajo) do slovenskoga glavnoga varaša (tau je 40 kilomejterov) pripelo v ednoj vöri pa pau. Gda sva se s padašom pelala na risauski počinek, pa se je k sreči nika takšoga nej zgaudio. Do svojoga apartmana sva se pelala z GPS-om, vej pa če rejsan poznam Ljubljano, vsikša mala ulica ne more biti v mojoj glavej.

Naja mali hotel je biu pri glavnoj pošttiji Celovški cesti, štera vö z Ljubljane prauti varaši Kranji pa Avstriji pela. Samo sledik sva gorprišla, ka se po toj pauti telko avtonov vozi, ka prava tüüča samo po pauptauči grata. Radüvala pa sva se svojoma maloma kvatejri v manzardi, gde sva mejla kompletno künjo, dnevno sobo, spalnico, kaupanco pa eške garderobo tö. Malo sva nika zela pa se napautila, vej sva pa stela vöponücati vsakšo minuto svojoga vandrivanja. Na ulicaj je kralüvala kmica, depa čüla sva, ka leko v center varaša pejški prideva v frtau vöre. Gda sva vö z rama stau-pila, sva včasik na pamet vzela dosta piciklinov na ednom küpi. Stela sva se zapelati v center ž njimi, depa kak sva preštela, »BicikelJ« trbej naprejplačati za en keden ali za edno leto. Kavcijo je trbej dojdati, po tistom pa človek samo vzeme en picikli gde koli v varaši pa ga leko dojdeje nindrik indrik. Če sva že tak zopodla, ka sva za edno nauč nej mogla dva somara z drauta na pausado vzeti, sva se prauti centri Ljubljane napautila pejški. Paut naja je pelala nimo Hale Tivoli, štera je edna spoj veuka dvorana za športe (hokej pa

skoga promocijskoga centra Expano. En par batrivni lüdi se je že kaupalo v jezeri - šteroj je gratalo z grabe, od kec so nekda šauder za zidanje avtoceste vökopali -, ništérni so mesau pekli na mali placaj za piknik, športne škeri pa so samevale. Dostakrat prva čütim, če nekakoga srečam. Tistoga junijskoga petka je tö tak bilau, nika mi je muvilo ozajek v glavej. Gda sva s padašom spila slejdnje požérke kafeja, je v kavarno Expana nutstau-pila direktorica cejloga centra Helga Lukač. Una je tö gvüšno čütüla, ka se tisti den srečava, vej je pa že cejli den premišlavala, ka me pozové zavolo edne telefonske numere. Svejt je rejsan spoj mali, v tom pa sva s padašom kisnej eške bole gvüšniva gratala.

»Kak nega zelenoga konja, tak nega čednoga Slovenca« - pravi edna stara porabska modrija. Zelene krave pa donk gestejo: na bencinskoj pumpi pri malaj vesnici Tepanje, nej daleč od varaša Slovenske Konjice, vsikšoga trüdnoga šoferja pred dverami baute

košarko), depa v njej držijo dosta rockovski koncertov ranč tak. V kmici sva nej stejla prejk Parka Tivoli titi, vej sem pa v svoji ljubljanski štander-ski lejtaj dosta strašnoga čüu od njegvi naučni nevarnosti. Glavne pošttije so bile eške spoj žive, stapala sva nimo lüteranske cerkve Primoža Trubara. Gda sva prišla na Slovensko cesto, je eške itak dosta lüstva čakalo na av-

to. Eden obraz mi je biu poznani - ali bi leko pravo, edne oči, štere so slejpo gledale. Pravo sem padaši, ka toga pojba z bejlov palcov poznam, prijatelj pa me je nagučo, aj ga pozdravimo. »Zdravo, si ti Rok s Filozofske fakultete?« »Ge sem, što si pa ti?« je pito mladi slepec pa glavau prauti nama obrno. »Dušan Mukič z Vogrske, vküper sva štanderala slovensko rejč pa zgodovino na univerzi.« »Ponim, od slejdnjim sva se pogučavala leta 2007 na štanderskoj menzi.« Ge sem se čüdivo toma spomin. Pravijo, ka zavolo toga, ka ne vidijo, majo slejpi lidgé dosta baukša vüja, naus, otip pa spomin. Rejsan se je té pojev z nami včüu pa smo ga vsi pošttüvali, vej se je pa vse navčo, ka smo se mi tö mogli. Vnau-gokrat smo ga doj po stubaj sprevajali do dver fakultete, od kéc je sam, s svojov bejlov palcov najšo paut do štanderskoga doma.

»Rok, eške itak spejvaš?« sem nazajpono, ka je biu tistoga ipa pesmar v skupini »Slepa ulica«. »Nej, depa mam tri čére, srejdnja šké biti profesionalna pesmarca. Nika je gvüšno erbala,« se je sme-djau pojev, šteri se po Ljubljani z busami pela. »Tü je fanj, na vesi bi biu zgübleni,« nama je rztomačo slepec, šteri prej od toga živé, ka slovenska pisanja popravla. Telko sem se že čüdivo vsemi,

ka mi je pripovejdo, ka sem se več nej poküso pitati, kak leko slejpi človek tekste lektoréra. Vüpam, ka ga eške gda srečam. S padašom sva se podala v center. Če sem vam v zimi napiso, ka so mi Ljubljano vkrad-nili, leko povejm, ka je bila tistoga letnoga petka kralica Slovenije pá takša kak nekda. Leko sva se v meri špancerala pri vodej Ljubljanici, tihinski turisti so se nej sinjavali, s vsikše oprejte terase se je čüla lejpa muzika. Napravila sva eden veuki kraug, pa v ednoj bauti za knige, štera je bila eške do edenajsete vöre oprej-ta, küpila pripovejst o malom medvedi »Moj prijatelj, Piki Jakob«. Te slovenske knige Ka-jetana Koviča sem v mlašeči lejtaj najraj emo. S padašom sva trüdniva spadnila v postelo. Dvajsti minut nut, vöro pa pau v varaši, dvajsti minut nazaj pejški - že prvi risauski večer naja je zmanthro.

Če gestejo zelene krave, gestejo čedni Slovenci tö

»Rok, eške itak spejvaš?« sem

»Rok, eške itak spejvaš?« sem

»Rok, eške itak spejvaš?« sem

»Rok, eške itak spejvaš?« sem

»Rok, eške itak spejvaš?« sem

»Rok, eške itak spejvaš?« sem

»Rok, eške itak spejvaš?« sem

»Rok, eške itak spejvaš?« sem

PETEK, 19.07.2019, I. spored TVS

5.50 Odmevi, Poletna scena, 6.40 TV-izložba, 7.00 Dobro jutro, poletni izbor, 9.00 TV-izložba, 9.25 Slovenski pozdrav, narodnozabavna oddaja, 10.45 Naško, vizionar vizualnih raziskav, portret dr. Naška Križnarja, 11.35 Začnimo znova: Žepobol, slovenska nanizanka, 12.00 Moj pogled na znanost: Zdravje iz narave - prof. dr. Samo Kreft, 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Ita Rina: Filmska zvezda, ki je zavrnila Hollywood, dokumentarni film, 14.50 TV-izložba, 15.05 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 15.35 TV-izložba, 16.05 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Osvežilna fronta: Pornografija, oddaja za mladostnike, 17.55 Infodrom, poletje 2019: Zdravje, informativna oddaja za otroke in mlade, 18.05 Lepši svet: Toplota, animirana risanka, 18.10 Frfra in Cufek: Pirata iz vrta, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 3. Festival pod Pohorjem, Oplotnica 2019, 21.20 Sledi: Nitke življenja - ročna dela lokavških žena, dokumentarna oddaja TV Maribor, 22.00 Odmevi, Šport, Vreme, 22.45 Poletna scena, 23.10 Globoko spanje, ameriški film, 1.05 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.30 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.25 Napovedujemo

PETEK, 19.07.2019, II. spored TVS

4.00 Zabavni kanal, 6.00 Napovedujemo, 8.20 Videotrak, 8.50 Prisluh-nimo tišini: Najlepše zgodbe, ki jih piše življenje, 9.20 Slastna kuhinja, 9.30 Dobro jutro, poletni izbor, 11.50 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 12.45 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 13.30 Melodije morja in sonca 2019, 15.50 Kolesarstvo - dirka po Franciji: 13. etapa, 18.10 Vrtničarji, slovenska nadaljevanka, 19.20 Videotrak, 20.00 Revolucija nesebičnosti, francoska dokumentarna oddaja, 20.55 Pogum, etiopsko-ameriški film, 22.35 Televizijski klub: Ljubim, kar je erotično, 23.30 Kolesarstvo - dirka po Franciji: 13. etapa, 1.55 Videotrak, 2.25 Zabavni kanal,

SOBOTA, 20.07.2019, I. spored TVS

6.05 Odmevi, Poletna scena, 7.00 Otroški program: Op! 10.05 Osvežilna fronta: Pornografija, oddaja za mladostnike, 10.45 Čarokuhinja pri atu: Egipt, 11.00 Prava ideja: Nina Šenk, skladateljica, 11.35 Tednik, 12.40 Kaj govoriš? = So vakeres? 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 13.50 TV-izložba, 14.20 Mestne promenade: Ptuj, dokumentarna serija, 14.45 Naši vrtovi: Aleš Gnamuš, dokumentarna oddaja, 15.10 Indija z Joanno Lumley, britanska dokumentarna serija, 15.55 Nova dvajseta, slovenska nadaljevanka, 16.30 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Babilon.tv: Lasje, 17.40 Alpe-Donava-Jadran: Blatno jezero, 18.05 Ozare, 18.10 Od osnov do odličnosti z Donno Hay, oddaja o kuhanju, 18.40 Reaktivčki: Hongkong, Kitajska, risanka, 19.00 Dnevnik, Sobotni dnevnikov izbor, Utrip, Šport, Vreme, 20.05 Biser Bojane, srbski film, 22.00 Poročila, Šport, Vreme, 22.20 Deklina zgodba (II.), ameriška nadaljevanka, 23.15 Abu Bakr al Bagdadi - samooklicani kalif, francoska dokumentarna oddaja, 0.15 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.40 Dnevnik, Sobotni dnevnikov izbor, Utrip, Šport, Vreme, 1.35 Napovedujemo

SOBOTA, 20.07.2019, II. spored TVS

4.00 Zabavni kanal, 5.45 Videotrak, 6.45 Slastna kuhinja, 7.00 Dobro jutro, poletni izbor, 9.00 Pričevalci: Pavla Simčič, 11.50 Sledi: Nitke življenja - ročna dela lokavških žena, dokumentarna oddaja TV Maribor, 12.30 Naš Triglav, dokumentarni film, 13.20 Avtomobilnost, 14.00 Kolesarstvo - dirka po Franciji: 14. etapa, 17.15 Po etapi, analiza dirke po Franciji, 17.55 Ne grem na koleno, dokumentarni film, 18.50 Videotrak, 20.00 Imago Sloveniae: Slovanska rapsodija, 21.50 Zvezdana: Ko izgubiš..., 22.35 Aritmični koncert - Smaal tokk, 23.35 Kolesarstvo - dirka po Franciji: 14. etapa, 2.35 Videotrak, 3.40 Zabavni kanal

NEDELJA, 21.07.2019, I. spored TVS

7.00 Živ žav, otroški program, 10.20 Govoreči Tom in prijatelji, risanka, 10.30 Španski učitelj: Hrček, nizozemska otroška nanizanka, 10.55 TV-izložba, 11.20 Ozare, 11.25 Obzorja duha, 12.00 Ljudje in zemlja, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 13.00 Prvi

dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 3. Festival pod Pohorjem, Oplotnica 2019, 14.45 TV-izložba, 15.00 Bum bum bis, kratki igrani film, 15.15 Patriarh, novozelandski film, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Joker, kviz, 18.40 Muk: Pomoč, risanka, 19.00 Dnevnik, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 20.00 Brata Dassler - pionirja in tekmeča, nemška nadaljevanka, 20.50 Intervju: Shazia Mirza, 21.30 Poročila, Šport, Vreme, 21.50 Grapa, dokumentarni film, 23.10 Iz noči klavirjev: Pianistka Ana Šinkovec, Simfonični orkester RTVS in Simon Krečič, 23.45 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.10 Dnevnik, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 1.05 Napovedujemo,

NEDELJA, 21.07.2019, II. spored TVS

4.00 Zabavni kanal, 5.30 Videotrak, 6.30 Babilon.tv: Lasje, 6.55 Slastna kuhinja, 7.10 Čez planke: Flores, 8.00 Glasbena matineja, 10.00 Mame, slovenska nanizanka, 12.15 Ambienti, 12.55 Plavanje - svetovno prvenstvo, 14.40 Kolesarstvo - dirka po Franciji: 15. etapa, 17.40 Po etapi, analiza dirke po Franciji, 18.10 Plavanje - svetovno prvenstvo, 18.55 Videotrak, 20.00 Nogomet - državno prvenstvo: Olimpija : Domžale, 2. kolo, 22.00 Žrebanje Lota, 22.10 Aleksander Mežek: »Tečem skozi čas«, koncert, 23.40 Zvezdana: Ko izgubiš..., 0.25 Kolesarstvo - dirka po Franciji: 15. etapa, 2.50 Videotrak

PONEDELJEK, 22.07.2019, I. spored TVS

6.10 Utrip, Zrcalo tedna, 6.40 TV-izložba, 7.00 Dobro jutro, poletni izbor, 8.55 TV-izložba, 9.25 Joker, kviz, 10.45 Intervju: Shazia Mirza, 11.25 Začnimo znova, slovenska nanizanka, 11.55 Obzorja duha, 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Dnevnik nekega naroda, dokumentarna serija, 14.25 TV-izložba, 14.35 Globus: Drugačni obrazi Bruslja, 15.05 Dober dan, Koroska, 15.40 TV-izložba, 16.10 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Dober dan, oddaja TV Maribor, 18.05 Bacek Jon: Vesoljček, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.05 Tednik, 20.55 Otroci Sredozemlja: Črna gora, 22.00 Odmevi, Šport, Vreme, 22.45 Poletna scena, 23.05 Žar legende, 23.15 Glasbeni večer, 23.45 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.15 Dnevnik, 0.45 Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.10 Napovedujemo

PONEDELJEK, 22.07.2019, II. spored TVS

4.00 Zabavni kanal, 6.00 Napovedujemo, 11.15 Videotrak, 12.00 Otroški program: Op! 12.25 Slastna kuhinja: Fondi, 12.55 Plavanje - svetovno prvenstvo, 14.35 Sledi: Nitke življenja - ročna dela lokavških žena, dokumentarna oddaja TV Maribor, 15.30 Ljudje in zemlja, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 16.55 Vojne igre, dokumentarna oddaja, 17.50 Vrtničarji, slovenska nadaljevanka, 18.55 Studio kriškraš: Ali zmajčki lajajo?, mozaična lutkovna oddaja za otroke, 19.25 Videotrak, 20.00 Čez planke: Carigrad, 20.55 Mame: Varuška, slovenska nanizanka, 21.20 Votla krona, britanska nadaljevanka, 22.10 Bomži, cestni otroci v Makejevki, 2012, oddaja TV Maribor, 23.50 Videotrak, 0.25 Zabavni kanal

TOREK, 23.07.2019, I. spored TVS

5.50 Odmevi, Poletna scena, 6.40 TV-izložba, 7.00 Dobro jutro, poletni izbor, 9.00 TV-izložba, 9.15 Vikend paket, 10.35 Tednik, 11.30 Začnimo znova, slovenska nanizanka, 11.55 Umetnost igre, 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Otroci Sredozemlja: Črna gora, 14.20 TV-izložba, 14.45 Babilon.tv: Lasje, 15.10 Potepanja - Barangolások: Nyíregyháza és/in Székesfehérvár, oddaja TV Lendava, 15.40 TV-izložba, 16.15 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Nevarna Zemlja: Severni sij, britanska dokumentarna serija, 18.00 Ernest in Celestinca, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Odstrta starodavna mesta: Kairo, britanska dokumentarna serija, 20.55 Krvava svatba, francoska nadaljevanka, 22.00 Odmevi, Šport, Vreme, 22.45 Poletna scena, 23.10 Pričevalci: Marija Trček, 0.20 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.50 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.40 Napovedujemo

TOREK, 23.07.2019, II. spored TVS

4.00 Zabavni kanal, 6.00 Napovedujemo, 8.30 Videotrak, 9.00 Slastna kuhinja, 9.10 Od osnov do odličnosti z Donno Hay, oddaja o kuhanju, 9.50 Alpe-Donava-Jadran: Blatno jezero, 10.50 Čez planke:

Carigrad, 12.15 Avtomobilnost, 12.55 Plavanje - svetovno prvenstvo, 14.55 Kolesarstvo - dirka po Franciji: 16. etapa, 17.40 Plavanje - svetovno prvenstvo, 19.00 Adrenalinci: Karting, dokumentarna serija o mladostnikih, 19.25 Videotrak, 20.00 100 let slovenskega poklicnega baleta: Mednarodni koncert baletnih zvezd, 21.10 Mame: Obletnica, slovenska nanizanka, 21.40 Od blizu, pogovorna oddaja z Vesno Milek: Tanja Ribič, 22.30 Prevara, ameriška nadaljevanka, 23.30 Kaj govoriš? = So vakeres?, 23.50 Kolesarstvo - dirka po Franciji: 16. etapa, 2.15 Videotrak, 2.45 Zabavni kanal

SREDA, 24.07.2019, I. spored TVS

5.50 Odmevi, Poletna scena, 6.40 TV-izložba, 7.00 Dobro jutro, poletni izbor, 9.00 TV-izložba, 9.15 Slovenski pozdrav, narodnozabavna oddaja, 10.40 Ljudje in zemlja, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 11.30 Začnimo znova, slovenska nanizanka, 12.00 Ambienti, 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Intervju: Shazia Mirza, 14.10 TV-izložba, 14.40 City folk - Obrazi mest: Ljubljana, dokumentarna serija, 15.05 Pod drobnogledom - Nagytó alatt: Mátyás király / Kralj Matjaž, oddaja TV Lendava, 15.35 TV-izložba, 16.05 Male sive celice, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Glive, dokumentarna oddaja, 17.55 50 knjig, ki so nas napisale, 18.00 Knjiga o džungli: Gumijasta žoga, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.05 Tri generacije, ameriški film, 21.30 Stopnice, kratki igrani film, 22.00 Odmevi, Šport, Vreme, 22.45 Poletna scena, 23.05 Profil: Bjanka Adžić Ursulov, 23.50 Glive, dokumentarna oddaja, 0.20 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.45 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.40 Napovedujemo

SREDA, 24.07.2019, II. spored TVS

4.00 Zabavni kanal, 6.00 Napovedujemo, 9.10 Videotrak, 9.55 Slastna kuhinja, 10.40 Joker, kviz, 12.25 Čarokuhinja pri atu: Egipt, 12.55 Plavanje - svetovno prvenstvo, 15.00 Kolesarstvo - dirka po Franciji: 17. etapa, 17.40 Plavanje - svetovno prvenstvo, 19.00 Ribič Pepe: O jokicah, mozaična oddaja za otroke, 19.25 Videotrak, 20.00 Po poteh slovenske opere: Med obema vojnama, glasbeno-dokumentarna serija, 20.50 Žrebanje Lota, 21.00 Mame: Selitev, slovenska nanizanka, 21.25 Zadnja beseda!, 22.10 Žar legende, 22.20 Zapuščina (III.), danska nadaljevanka, 23.20 Švicarija, dokumentarni film, 0.10 Kolesarstvo - dirka po Franciji: 17. etapa, 2.15 Videotrak, 2.50 Zabavni kanal

ČETRTEK, 25.07.2019, I. spored TVS

5.50 Odmevi, 6.20 Poletna scena, 6.40 TV-izložba, 7.00 Dobro jutro, poletni izbor, 9.00 TV-izložba, 9.30 Vikend paket, 10.45 Ilirske province, dokumentarni film, 11.35 Začnimo znova, slovenska nanizanka, 12.00 Glive, dokumentarna oddaja, 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Dosje: Televizija 3, 14.30 TV-izložba, 14.45 Slovenci v Italiji, 15.10 Moj gost/Moja gostja - Vendégem: Lőrinc Magdus, oddaja TV Lendava, 15.40 TV-izložba, 16.15 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.2 Krasni Kras, dokumentarni film, 17.55 Na kratko: Starizem, 18.00 Žanov svet: Športni dan, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.05 Sinji planet II: Zelena morja, britanska dokumentarna serija, 21.00 Dnevnik nekega naroda: Vihar, dokumentarna serija, 22.00 Odmevi, Šport, Vreme, 22.45 Poletna scena, 23.10 Od kapitala do kapitala: Države v času NSK, dokumentarni film, 0.05 Krasni Kras, dokumentarni film, 0.35 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.55 Napovedujemo

ČETRTEK, 25.07.2019, II. spored TVS

4.00 Zabavni kanal, 6.00 Napovedujemo, 8.50 Videotrak, 9.20 Slastna kuhinja, 10.05 Švicarija, dokumentarni film, 11.25 3. Festival pod Pohorjem, Oplotnica, 12.55 Plavanje - svetovno prvenstvo, 15.00 Kolesarstvo - dirka po Franciji: 18. etapa, 17.35 Plavanje - svetovno prvenstvo, 19.00 Fircologi, mozaična oddaja za otroke, 19.25 Videotrak, 20.00 Kdo laže? (I.), britanska nadaljevanka, 20.50 Mame: Naravna lepota, slovenska nanizanka, 21.20 Z Mišo: Zlatko Zahovič, 22.05 Ambienti, 22.35 Avtomobilnost, 23.10 Slovenska jazz scena, 0.20 Kolesarstvo - dirka po Franciji: 18. etapa, 2.30 Videotrak,

Razvojna agencija Slovenska krajina v okviru projekta ETHOS LAND, ki se sofinancira v programu Interreg V-A Slovenija-Madžarska, organizira

TABOR ETHOS LAND

V okviru tabora bomo našim udeležencem ponudili programe, s katerimi jim bomo približali zavedanje, kako pomembno je poznati lastno življenjsko okolje, preživljati čas v naravi in se družiti s pravimi prijatelji.

DATUM IN LOKACIJA TABORA

Tabor se bo izvajal v Markovcih, v počitniškem domu Peterlauk od 19. (ponedeljek) do 23. (petek) avgusta 2019.

KOMU JE TABOR NAMENJEN?

Otrokom od 8. do 14. leta starosti.

PRIJAVE

Tabor je brezplačen, število udeležencev je omejeno. Več informacij dajemo in prijave zbiramo do petka, 10. avgusta 2019, na naslovu Szlovén Vidék Közhasznú Nonprofit Kft., 9970 Szentgotthárd, Gárdonyi u.1. ali na szlovenvidek@gmail.com ali po telefonu 00 36 / 30 971 4948.

PREHRANA

Otroci bodo imeli 5 obrokov hrane dnevno, 3 glavne obroke in 2 sadni malici. Večino hrane si bodo pripravljali sami, saj želimo, da se aktivno vključijo v naš program dejavnosti.

DNEVNE AKTIVNOSTI

Ko bodo pokukali prvi jutranji žarki, bomo naš dan pričeli z jutranjo telovadbo. S tem bomo svoja telesa napolnili z energijo za nove podvige, saj bodo dnevi zelo aktivni. Odpravili se bomo na pohode, raziskovali gozd in naravo, se preizkusili v kmečkih igrah in še veliko drugih zanimivih stvari vas čaka. Ko pade mrak, bomo zakurili taborni ogenj in pekli koruzo, imeli kino pod zvezdami, opazovali bomo zvezde in peli ob spremljavi kitare ob tabornem ognju ali se naučili nove plesne korake.

Vabljeni v tabor ETHOS LAND!

Mladinski tabor seniške župnije

S finančno pomočjo natečaja je seniška župnija prejšnji teden na Gornjem Seniku organizirala verski tabor za mlade. Glavni organizator župnik Tibor Tóth je za prizorišče tabora izbral dvo-

V rokodelski delavnici z Iluš Dončec

rišče seniškega župnišča, kjer so postavili več šotorov, glavnega za programe in delavnice, ostale pa za spanje, saj so se tabora udeležili mladi iz vseh vasi župnije. Omenjeni projekt se je začel pred dvema letoma, v okviru tega so mladi že bili v Sloveniji v baziliki na Brezju, se udeležili škofovske maše v Mariazelu.

Župnik Tibor Tóth z Iluš Dončec in Iluš Časar

Tokratni tabor je trajal štiri dni, bil je brezplačen in je nudil udeležencem pester program. Ob vsakodnevni sveti maši so se udeležili kolesarske ture in pohoda, imeli so možnost za kopanje. Spoznavali so se tudi z izdelavo papirnatih cvetlic, pri tem sta jim pomagali Iluš Dončec in Iluš Časar iz Števanovcev. Tudi brez računalnika in pametnih telefonov ni šlo.

»Tabor oz. kolonija nam nudi možnost, da se mladi naučijo, kako izkoristiti in razporediti prosti čas, ki ga imajo v počitnicah, obenem pa spoznavajo naravne in druge lepote bližnje okolice,« je izpostavil župnik Tibor Tóth, mladi so pa veselo dodali, da je dodatni (prav tako pomemben cilj) tabora, da razbremenijo njihove starše.

L.R. Horváth

DOŽIVLJAJSKI TABOR V SAKALOVCIH

Nevsakdanja doživetja so čakala tiste otroke, ki so prišli v prvi doživljajski tabor v Sakalovce, ki so ga priredili v Zelenem parku. Triindvaj-

znanja, obenem pa našli tudi nove prijatelje, je povedala vodja tabora Kristina Nemeš, ki nam je zaupala, da so si prvi dan naredili lastne kolarce in tudi majice.

Počitek med pohodom iz Sakalovcev do Števanovcev

set otrok, ki so imeli svojo „bazo“ v Zelenem parku, se je vsak dan napotilo, da bi odkrivalo naravne lepote Porabja.

»Koncept tabora je, da bi se otroci dobro počutili, ob tem si pridobili veliko novih izkušenj in

Ciljna postaja pohoda preko gozda je bil muzej Železne zaveze v Števanovcih, kjer so jim razložili, da so muzej naredili iz nekdanje stražnice, kakršnih je bilo veliko ob madžarsko-slovensko-(jugoslovansko)-avstrijski meji. V muzeju so s pomočjo predmetov, orožja in vojaške tehnike predstavili življenje graničarjev in načine varovanja meje.

Otroci so se spoznavali tudi z lokostrelstvom, pri tem so jim pomagali člani lokostrelskega kluba sv. Sebastjana iz Monoštra. Zadnji dan so pripravljali male vzglavnike, ki so jih napolnili ali s sivko ali s soljo in jih odnesli domov v spomin na dneve, ki so jih skupaj preživeli.

L.R. Horváth

Porabje

TEDNIK
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek

Založnik:
Zveza Slovencev na Madžarskem
Za založnika:
Jože Hirnök

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov založnika in uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@gmail.com
ISSN 1218-7062

Tisk:
TISKARNA DIGITALNI TISK D.O.O.
Lendavska 1; 9000 Murska
Sobota; Slovenija

Časopis podpirajo: Državna slovenska samouprava, Urad predsednika vlade, oddelek za narodnosti, Zveza Slovencev na Madžarskem in Urad vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu. Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR ali 52 USD. Številka bančnega računa: HU75 11747068 20019127 00000000. SWIFT koda: OTPVHUHB